

Ne znam baš sve, al' se trudim...

Ivan Marinović, Zagreb

Svaki profesor matematike navikao je na mnogo grešaka, nepreciznosti i lapsusa u zadacima te usmenim odgovorima svojih učenika.

No neke pogreške i lapsusi su simpatičniji od drugih, te se u školskom žargonu nazivaju “biseri”. “Biseri” pokazuju još neiskvaren i pomalo naivan duh djece – naših učenika. Ove “bisere” sam zabilježio u zadnjih desetak godina, a neke od njih su mi ispričale kolegice i kolege iz drugih škola kojima ovim putem zahvaljujem. No, ipak najveću zahvalnost izražavam učenicima koji nam tako nesebično daruju uvijek nove i originalne “bisere”.

Na kraju školske godine sam jednom učeniku želio na nježan način saopćiti da ide na popravak: “Čuj, ti si vrlo inteligentan, ali tvoje znanje je jako slabo...”, a on me je prekinuo riječima: “Ne znam baš sve, al' se trudim!”

* * *

prof.: Što je cilj racionalizacije nazivnika?

učenik: Dobiti korijen u brojniku!

* * *

prof.: Kad kažemo za funkciju da je parna?

učenik: Za funkciju kažemo da je parna ako nije sinus, tangens i kotangens. Kosinus ima parnu funkciju.

* * *

prof.: Koje su najpoznatije neparne funkcije?

učenik: Jedan, tri, pet, sedam, ...

* * *

prof.: Kako se zovu ti kutovi α i β koje si nacrtao?

učenik: Centralni i periferni.

prof.: A na hrvatskom?

učenik: Središnji i *prigradski*!

* * *

prof.: Dobro, rekao si da je p poluparametar, što bi onda bio $2p$?

učenik: *Dvostruki poluparametar!*

* * *

prof.: Kad čujemo riječ jednadžba odmah pomislimo na koje slovo?

učenik: *dž.*

* * *

Učenik rješava trigonometrijsku jednadžbu i piše $x = \dots + 2k\pi$

prof.: Što je ovaj k ?

učenik: Prirodni broj.

prof.: Nije baš. . .

učenik: *Natprirodni broj!*

* * *

prof.: Jedne godine je jedna učenica izraz $(5 - 3)^2$ u formuli za udaljenost točaka izračunavala kao

$$5^2 - 2 \cdot 5 \cdot 3 + 3^2 \dots$$

Svi učenici osim N.N. su se nasmijali.

učenik N.N.: I što je tu smiješno?

prof.: To ti je isto kao da svoje ovce prebrojavaš tako da prebrojiš noge i onda rezultat podijeliš sa 4! (Nakon toga, naravno, slijedi objašnjenje učeniku N.N.)

* * *

prof.: Kako se rješava sustav metodom zamjene?

učenik: Tako da se recimo iz prve jednadžbe izluči npr. x pa se onda taj x uluči u drugu.

* * *

prof.: I, što smo sad dobili?

učenik: Jednadžbe s tri nepoznanice u tri reda (misli na sustav 3×3).

* * *

prof.: Kako bi nazvao formulu

$$\left(\frac{a}{b}\right)^n = \frac{a^n}{b^n}?$$

učenik: Dijeljenje pri potenciranju.

* * *

prof.: Kako bi nazvao formulu

$$\frac{a^n}{b^n} = \left(\frac{a}{b}\right)^n?$$

učenik: Izlučivanje eksponenta.

* * *

prof.: Osim u riječi polinom gdje još susrećemo prefiks *poli*?

učenici: *poli salama, policija.*

* * *

Učimo formulu $P = \frac{|m \cdot n|}{2}$ i na početku je namjerno pišem bez modula. Rješavamo za datak i dobivamo negativnu površinu.

prof.: Može li površina biti negativna?

učenik: Može, ako je pravac padajući!

* * *

prof.: Kako se zove potkorijena veličina u formuli za rješenja kvadratne jednadžbe?

učenik (nakon dužeg razmišljanja): *Potkorijenica!*

* * *

prof.: Što je linearna kombinacija vektora?

učenik šutke napiše na ploču: $\lambda \vec{a} = \mu \vec{b}$

prof.: A kako se zovu ova grčka slova?

učenik: *Lambda i mi!*

* * *

Zadatak broj 3. na testu: Odredi ostale trigonometrijske funkcije ako je $\sin x = \frac{15}{17}$.

učenik (pod testom): Na koliko decimala računamo kod trećeg zadatka?

prof.: Ne računati približno! Sve rezultate ostavite *u obliku razlomka*.

Zadatak broj 4. na istom testu: Pojednostavi trigonometrijski izraz. . .

Učenik N.N. točnim postupkom pojednostavljuje do $\frac{\sin x}{\cos x}$. Na analizi testa kažem učeniku: "Ne mogu vjerovati da nisi znao da je to $\operatorname{tg} x$!"

učenik N.N.: "Ma, znao sam, ali vi ste rekli da sve rezultate ostavimo *u obliku razlomka!*"

* * *

Zadatak na testu: . . . , koliko radnika još treba uzeti da se posao završi za 3 dana? Učenik pogrešnim računom dolazi do $x = 2.13$, ali se ne da zbuniti, već piše odgovor: *Treba uzeti približno 2 radnika.*

* * *

Učenicima samostalno rješavaju zadatak: *Koliko godina ima majka, ako je kći . . .* Nakon kraćeg vremena učenica diže ruku i pita: Je li moguće rezultat da se majka još nije rodila?

* * *

prof. (na početku školske godine daje upute o potrebnoj zbirki i udžbeniku): Tko su autori naše zbirke za 4. razred? Prvog ste upoznali kao autora zbirke za 2. razred, te autora onih naših zbirki s pismenih ispita . . .

učenici: Dakić!

prof.: Da, . . . a drugog ste sigurno gledali u kvizu "Brojke i slova" . . .

učenik: Oliver Mlakar!

* * *

Učenik pred pločom rješava zadatak: Zbroj dvaju brojeva je 30, a razlika njihovih kvadrata 120 . . . i piše $x + y = 30$, $x^2 - y^2 = 120$.

prof.: U redu, no, budući da sustave još nismo radili, je li bilo moguće ta dva nepoznata broja označiti koristeći samo jednu nepoznanicu?

Naravno, reče učenik i zapiše: $x + x' = 30$!

* * *

Učenik rješava pred pločom zadatak $\frac{3x}{4x^2 - 1} + \dots$ i dobiva rješenje $x = \frac{1}{2}$.

Još nismo učili da se moraju postaviti uvjeti koji će isključiti nultočke nazivnika. Želim da sami dođu do toga, stoga radimo provjeru, i dobivamo nulu u nazivniku . . .

prof.: Kako izbjeći ovakve situacije?

1. učenik: Ne treba raditi provjeru!

2. učenik: Trebate nam zadavati normalne zadatke!

* * *

Učenicima pišu školsku zadaću (2 sata), a jedna učenica predaje zadaćnicu 10 minuta prije kraja.

prof.: Jesi li prekontrolirala sve što si riješila?

učenik: Nisam, to nikada ne radim. Sigurno bih našla neku pogrešku a onda bih se samo iznervirala . . .

* * *

Rješavajući zadatak na ploči učenik dobiva kvadratnu jednadžbu, te komentira: sada ću iz ove jednadžbe *izvrstiti* a , b i c te ću ih uvrstiti u onu formulu $x_{1,2}$.

* * *

prof.: Kako zovemo formulu

$$(a + b + c)^2 = \dots$$

učenik: Kvadrat dvaju zbrojeva.

1) Što će učiniti matematičar iz Hrvatske koji je u nekoj stranoj zemlji zaboravio pozivni broj za Hrvatsku?

Odgovor: Izračunat će $10^{-\sqrt{2}}$, jer je $10^{-\sqrt{2}} = 0.0385 \dots$

2) Svi brojevi su lijepi, no neki su ipak malo ljepši od ostalih, kao na primjer:

$$\sin 33^\circ 44' 55'' = 0.55555 \dots$$

